

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(91) 536 def.- SYN 380

Brussel, 7 april 1992

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

houdende wijziging van

Richtlijn 79/112/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. Inleiding

Met dit voorstel voor een richtlijn worden met name de volgende doelstellingen beoogd :

- een leemte met betrekking tot de etikettering van uit één ingrediënt bestaande levensmiddelen op te vullen,
- de etikettering van alcoholhoudende dranken opnieuw in behandeling te nemen en
- de vermelding van het gehalte aan bepaalde ingrediënten of bestanddelen verplicht te stellen,
- de voorschriften aan te vullen die betrekking hebben op de verkoopbenaming.

Daartoe voorziet deze richtlijn in een aantal wijzigingen die moeten worden aangebracht in de artikelen 3, 5, 6 en 7 van Richtlijn 79/112/EEG⁽¹⁾ van de Raad van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame, zoals laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 91/72/EEG⁽²⁾.

Deze wijzigingen werden aangekondigd in punt 18 van de mededeling van de Commissie van 1989 betreffende het vrije verkeer van levensmiddelen binnen de Gemeenschap⁽³⁾, in de volgende bewoordingen :

"De Commissie zal daarom binnenkort een voorstel indienen dat erop is gericht de kwantitatieve vermelding van de ingrediënten die essentieel zijn voor de kenmerken van een levensmiddel, verplicht te maken, de gevallen te preciseren waarin de lijst van de ingrediënten niet verplicht is voor levensmiddelen bestaande uit één enkele ingrediënt, en de aanduiding van de ingrediënten verplicht te maken voor alcoholhoudende dranken met een alcoholpercentage van meer dan 1,2 volumepercent...".

2. Verkoopbenaming

Artikel 5 van Richtlijn 79/112/EEG stelt op dit moment dat bij afwezigheid van een communautaire of nationale regeling die de verkoopbenaming van een produkt vaststelt, de fabrikant de benaming kan gebruiken die in de Lid-Staat waarin het levensmiddel aan de eindverbruiker of aan instellingen wordt verkocht, gebruikelijk is.

Die territoriale beperking van het gebruiksbegrip heeft in de praktijk bepaalde belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen veroorzaakt.

In het kader van de totstandkoming van de interne markt blijkt het opportuun om tevens het gebruik van de gebruikelijke naam van de Lid-Staat van produktie toe te staan voor produkten die bestemd zijn om in een andere Lid-Staat te worden verkocht mits dit niet tot gevolg heeft dat de koper wordt misleid.

(1) PB L 33 van 8.2.1979

(2) PB L 42 van 15.2.1991

(3) PB C 271 van 24.10.1989

3. Levensmiddelen die uit één ingrediënt bestaan

In artikel 6, lid 2, sub c), van Richtlijn 79/112/EEG is bepaald dat de vermelding van de ingrediënten niet vereist is voor :

"c) produkten die uit één ingrediënt bestaan".

Sedert de inwerkingtreding van deze richtlijn is in de praktijk gebleken dat deze bepaling het soms onmogelijk maakt de consument correcte informatie te verschaffen over de aard van het ingrediënt waaruit het levensmiddel bestaat. Dit is met name het geval met de levensmiddelen die in de handel worden gebracht onder de algemene benaming "deegwaren", die zonder onderscheid wordt gebruikt voor uit zachte of uit harde tarwe vervaardigde produkten. Met betrekking tot deze produkten is op 14 juli 1988 een arrest gewezen in zaak 90/86; opgemerkt dient te worden dat het Hof zich er in dit arrest voorstander van heeft verklaard "dat de ingrediënten worden opgesomd overeenkomstig de bepalingen van de richtlijn van de Raad inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen" (rechtsoverweging 17).

De draagwijdte van de bij artikel 6, lid 2, sub c), toegestane afwijking dient dus te worden beperkt tot de gevallen waarin de vermelding van het ene ingrediënt overbodig lijkt, hetzij omdat dit reeds voorkomt in de verkoopbenaming, hetzij omdat de verkoopbenaming de consument voldoende aanknopingspunten biedt om zijn keus te bepalen op basis van de aard van dit ingrediënt.

4. Etikettering van alcoholhoudende dranken

In de oorspronkelijke versie van artikel 6, lid 3, van Richtlijn 79/112/EEG was bepaald dat :

"Voor dranken met een alcoholgehalte van meer dan 1,2 volumeprocent stelt de Raad op voorstel van de Commissie vóór het verstrijken van een periode van vier jaar na de kennisgeving van deze richtlijn de etiketteringsvoorschriften voor de ingrediënten en eventueel voor het alcoholgehalte vast."

Overeenkomstig deze bepaling heeft de Commissie in oktober 1982 een wijziging op deze richtlijn voorgesteld waarbij werd voorzien in de verplichte vermelding op de etikettering van alcoholhoudende dranken van :

- het alcoholgehalte
- de lijst van de ingrediënten.

Dit voorstel is echter slechts gedeeltelijk overgenomen in Richtlijn 86/197/EEG inzake het alcoholgehalte⁽¹⁾. Aangezien het tweede onderdeel van het voorstel, namelijk de verplichte vermelding van de ingrediënten, nog steeds in behandeling is, dient dit opnieuw ter hand te worden genomen en moeten ten aanzien daarvan de consequenties worden getrokken uit het arrest van 12 maart 1987 in zaak 178/84 "niet-nakoming "Reinheitsgebot" voor bier". Door een lijst van de ingrediënten verplicht te stellen zou kunnen worden voorkomen dat door de vermelding van één bepaald ingrediënt naast de verkoopbenaming een produkt in diskrediet wordt gebracht.

(1) PB L 144 van 29.5.1986

5. Kwantitatieve vermelding van de ingrediënten

De vermelding van het gehalte aan bepaalde ingrediënten heeft als doel essentiële gegevens over de samenstelling van de levensmiddelen te verstrekken. Zij maakt het voor de consument gemakkelijker zijn keuze te maken uit de grote verscheidenheid van produkten die op de markt worden aangeboden en met name te kiezen tussen produkten die op het oog vergelijkbaar zijn, maar in feite in mindere of meerdere mate verschillen.

Bijgevolg draagt deze aanvullende informatie bij tot de wederzijdse erkenning van de nationale voorschriften en normen inzake de benaming en de samenstelling van levensmiddelen, en zorgt zij tevens voor een betere bescherming van de producenten tegen oneerlijke concurrentie.

Bijgevolg dient in artikel 3 van de richtlijn inzake etikettering de verplichting te worden opgenomen om het gehalte aan ingrediënten of bestanddelen te vermelden en moeten in artikel 7 de gevallen worden vermeld waarin deze verplichting geldt; in dit laatste artikel moeten tevens nadere voorschriften worden opgenomen.

De Commissie is van mening dat de voorgestelde maatregelen moeten worden goedgekeurd, daar zij gebaseerd zijn op de principes die naar voren zijn gebracht :

- enerzijds, door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, dat zich reeds herhaaldelijk over dit punt heeft uitgesproken. Het gaat hier met name om het arrest van 12 maart 1987 in zaak 178/84 "niet-nakoming "Reinheitsgebot" voor bier" en het arrest van 14 juli 1988 in zaak 90/86 "deegwaren"; daarin heeft het Hof zich voorstander verklaard van "de verplichting een passend etiket aan te brengen waarop de eigenschappen van het verkochte produkt zijn vermeld" als het meest geschikte middel om de consument voor te lichten over de samenstelling van de produkten, daar deze aanpak de invoer van in andere Lid-Staten rechtmatig vervaardigde en in het verkeer gebrachte produkten het minst lijkt te belemmeren;
- anderzijds, in de twee mededelingen van de Commissie respectievelijk getiteld : "Voltooiing van de interne markt : communautaire wetgeving inzake levensmiddelen"⁽¹⁾ en "Het vrije verkeer van levensmiddelen binnen de Gemeenschap"⁽²⁾.

(1) COM(85)603 def.

(2) PB C 271 van 24.10.1989

Voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 79/112/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame.

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, Inzonderheid op artikel 100 A,

Gelet op Richtlijn 79/112/EEG van de Raad van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 91/72/EEG⁽²⁾, inzonderheid op artikel 6, lid 2, sub c), en lid 3, en artikel 7,

Gezien het voorstel van de Commissie⁽³⁾,
In samenwerking met het Europese Parlement⁽⁴⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁽⁵⁾,

Overwegende dat maatregelen dienen te worden genomen met het oog op de geleidelijke totstandbrenging van de interne markt in de periode tot en met 31 december 1992; dat de interne markt een gebied zonder binnengrenzen dient te omvatten waarbinnen het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal gewaarborgd is;

Overwegende dat, in het vooruitzicht van de totstandkoming van de interne markt, het gebruik van de naam die in de Lid-Staat van productie gebruikelijk is eveneens dient te worden toegestaan voor produkten die bestemd zijn om in een andere Lidstaat te worden verkocht;

(1) PB L 33 van 08.02.1979, blz. 1

(2) PB L 42 van 15.02.1991

(3) PB

(4) PB

(5) PB

Overwegende dat met het tweeledige doel de consumenten beter te informeren en eerlijke handelstransacties te waarborgen, de etiketteringsvoorschriften verder moeten worden verbeterd wat betreft de vermelding van de precieze aard en de eigenschappen van de produkten;

Overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen verschillende arresten heeft gewezen waarin zij zich voorstander verklaart van een gedetailleerde etikettering en met name van "de verplichting een passend etiket aan te brengen waarop de eigenschappen van het verkochte produkt zijn vermeld⁽¹⁾"; dat dit middel, dat de consument in staat stelt met kennis van zaken zijn keuze te bepalen, het meest geschikt is omdat het het vrije handelsverkeer het minst belemmert;

Overwegende dat het de taak van de Gemeenschap is deze jurisprudentie in wettelijke maatregelen om te zetten,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD :

Artikel 1

Richtlijn 79/112/EEG wordt als volgt gewijzigd :

1. Aan artikel 3, lid 1, wordt het volgende punt toegevoegd :
"2 bis) de hoeveelheid van bepaalde ingrediënten of categorieën ingrediënten,"
2. Artikel 5, lid 1, wordt gelezen :
 1. De verkoopbenaming van een levensmiddel is
 - a) de benaming vermeld in de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen die daarop van toepassing zijn;

⁽¹⁾ Arrest van 9.12.1981 in zaak 193/80, Jurisprudentie 1981, blz. 3019
Arrest van 12.3.1987 in zaak 178/84, Jurisprudentie 1987, blz. 1262
Arrest van 14.7.1988 in zaak 90/86, Jurisprudentie 1988

b) bij het ontbreken van dergelijke bepalingen, een van beide of beide volgende benamingen :

- de benaming die in de Lid-Staat waar het levensmiddel hetzij wordt vervaardigd, hetzij aan de eindverbruiker of aan restaurants, ziekenhuizen, kantines en andere soortgelijke instellingen wordt verkocht, gebruikelijk is;
- een omschrijving van het levensmiddel en zo nodig van de wijze waarop dit kan worden gebruikt, die zo duidelijk is gesteld dat de koper daaruit de werkelijke aard van het produkt kan opmaken en het kan onderscheiden van soortgelijke produkten waarmee het zou kunnen worden verward.

Een overeenkomstig dit lid gekozen verkoopbenaming mag niet tot gevolg hebben dat de koper wordt misleid.

3. Artikel 6, lid 2, littera c), wordt gelezen :

"c) produkten die uit één ingrediënt bestaan

- wanneer de verkoopbenaming en de naam van het ingrediënt identiek zijn, of
- wanneer aan de hand van de verkoopbenaming de aard van het ingrediënt duidelijk kan worden vastgesteld".

4. Artikel 6, lid 3, wordt gelezen :

"3. De etiketteringsvoorschriften voor de ingrediënten van dranken met een alcoholgehalte van meer dan 1,2 volumepercent worden

a) voor

- wijn⁽⁵⁾, met inbegrip van mousserende wijn⁽⁶⁾, likeurwijn en parelwijn, die ten verkoop aan de consument wordt aangeboden,

(5) Verordening nr. 2392/89 van de Raad, PB L 232 van 9.8.1989, blz. 13

(6) Verordening nr. 3309/85 van de Raad, PB L 320 van 29.11.1985, blz. 9

- gedeeltelijk gegiste druivemost⁽⁵⁾,
- gedistilleerde dranken⁽⁷⁾,
- gearomatiseerde wijn⁽⁸⁾,

vastgesteld bij specifiek voor deze produkten geldende communautaire bepalingen.

b) voor de overige produkten vastgesteld volgens de procedure van artikel 17.

Voor al deze produkten geldt dat de lijst van de ingrediënten moet worden voorafgegaan door de vermelding "bereid met behulp van".

5. Artikel 7 wordt gelezen :

"Artikel 7

1. De hoeveelheid van een ingrediënt of categorie ingrediënten die bij de vervaardiging of bereiding van een levensmiddel is gebruikt wordt vermeld overeenkomstig dit artikel.
2. Deze vermelding is verplicht wanneer het desbetreffende ingrediënt of de desbetreffende categorie ingrediënten :
 - a) voorkomt in de verkoopbenaming of daaruit kan worden afgeleid;
 - b) opvallend is aangegeven op de etikettering;
 - c) van wezenlijk belang is om een levensmiddel te karakteriseren en het te onderscheiden van de produkten waarmee het zou kunnen worden verward.

(7) Verordening nr. 1576/89 van de Raad, PB L 160 van 12.6.1989, blz. 1

(8) Verordening nr. 1601/91 van de Raad, PB L 149 van 14.6.1991, blz. 1

3. Lid 2, sub a) en sub b), is niet van toepassing

a) op een ingrediënt :

- dat op zich al een levensmiddel is dat als zodanig wordt verkocht
- waarvan het netto-uitlekgewicht is aangegeven overeenkomstig artikel 8, lid 4

- dat uitsluitend in kleine doses ter verhoging van het aroma wordt toegevoegd;

b) in de gevallen bedoeld in artikel 6, lid 5, sub a), vierde en vijfde streepje;

c) in elk ander volgens de procedure van artikel 17 bepaald geval.

4. De bepalingen ter uitvoering van lid 2, littera c), worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 17.

5. De te vermelden hoeveelheid is de hoeveelheid van het desbetreffende ingrediënt of de desbetreffende categorie ingrediënten in een bepaalde hoeveelheid van het eindprodukt en wordt weergegeven met gebruikmaking van de in artikel 8, lid 1, eerste alinea, genoemde maateenheden.

6. Volgens de procedure van artikel 17 kan voor bepaalde levensmiddelen verplicht worden gesteld het gehalte aan een bepaald bestanddeel te vermelden.

7. In de communautaire voorschriften en, bij gebreke daarvan, in de nationale voorschriften kan met betrekking tot bepaalde levensmiddelen voor bepaalde ingrediënten de hoeveelheidsaanduiding in absolute waarde dan wel in procenten verplicht worden gesteld alsmede, in voorkomend geval, een vermelding betreffende een eventuele wijziging van de hoeveelheid van deze ingrediënten.

De procedure van artikel 16 is van toepassing op de eventuele nationale voorschriften.

De in dit lid bedoelde communautaire voorschriften worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 17.

8. Dit artikel is van toepassing onverminderd de communautaire voorschriften inzake voedingswaarde-etikettering."

Artikel 2

Indien nodig wijzigen de Lid-Staten hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen zodanig dat :

- de handel in produkten die aan deze richtlijn voldoen uiterlijk op 30 juni 1993 wordt toegestaan;
- de handel in produkten die niet aan deze richtlijn voldoen uiterlijk op 30 juni 1994 wordt verboden. De handel in produkten die niet aan deze richtlijn voldoen, maar die vóór genoemde datum zijn geëtiketteerd, is evenwel toegestaan tot de voorraden zijn uitverkocht.

Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

Artikel 3

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel,

Notitie over de verwachte de effecten

**Effecten van het voorstel voor de bedrijven en
met name de KMO's.**

Titel van het voorstel :

Ontwerp-voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 79/112/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame.

Nummer van het document :

III/9081/Herz. 3

Het voorstel :

1. Waarom is, gezien het subsidiariteitsbeginsel, op dit gebied een communautaire wetgeving noodzakelijk en welke zijn de hoofddoelstellingen daarvan ?

Voor de etikettering van levensmiddelen bestaat reeds een geharmoniseerde communautaire regeling (Richtlijn 79/112/EEG). Met het onderhavige ontwerp wordt beoogd enerzijds de voorlichting aan de consument nog te verbeteren en anderzijds het vrije verkeer van goederen te bevorderen. Het gaat hoofdzakelijk om de invoering van het principe van kwantitatieve vermelding van bepaalde ingrediënten. Tevens voorziet het ontwerp in de verplichte vermelding van de lijst van ingrediënten voor alcoholhoudende dranken en wordt de draagwijdte gepreciseerd van de afwijking die inhoudt dat voor produkten die uit één ingrediënt bestaan deze lijst van ingrediënten niet hoeft te worden vermeld.

Effecten voor de bedrijven :

2. Tot welke sectoren, tot welke grootteklassen (aandeel van de kleine en middelgrote ondernemingen) en eventueel tot welke specifieke geografische gebieden in de Gemeenschap behoren de bedrijven waarop het voorstel van invloed is ?

De regeling inzake de etikettering van levensmiddelen geldt voor alle agro-voedingsbedrijven, van multinationals tot KMO's. Deze bedrijven zijn verspreid over het hele grondgebied van de EEG. Een deel van het ontwerp heeft echter meer bepaald betrekking op de producenten van alcoholhoudende dranken.

3. Welke maatregelen moeten de bedrijven nemen om aan de bepalingen van het voorstel te voldoen ?

De bedrijven moeten de etikettering van hun produkten wijzigen in die zin dat zij de bij deze nieuwe richtlijn voorgeschreven aanvullende gegevens moeten vermelden.

4. Welke economische effecten zijn van het voorstel te verwachten voor
 - de werkgelegenheid ?
 - de investeringen en de oprichting van nieuwe bedrijven ?
 - het concurrentievermogen van de bedrijven ?

Het aan de vaststelling van een communautaire regeling inzake etikettering ten grondslag liggende principe is dat eerlijke handelstransacties moeten worden gewaarborgd. De vaststelling van deze nieuwe regels zou het mogelijk moeten maken het intracommunautaire handelsverkeer verder te verbeteren, hetgeen gunstige effecten kan hebben op het concurrentievermogen van de bedrijven.

5. Bevat het voorstel maatregelen waarmee wordt beoogd rekening te houden met de specifieke situatie van kleine en middelgrote ondernemingen (minder stringente of andere eisen, enz.) ?

Neen, aangezien de consument correct moet worden voorgelicht over de produkten van zowel grote bedrijven als KMO's.

Overleg

6. Welke instanties zijn over het voorstel geraadpleegd en wat is in hoofdlijnen hun advies ?

Het Raadgevend Comité voor Levensmiddelen, waarin de handel, de industrie, de landbouw, de consumenten en de vakbonden zijn vertegenwoordigd, is over dit ontwerp geraadpleegd. Het Comité heeft zich over het geheel genomen gunstig over het ontwerp uitgesproken, zij het met enig voorbehoud van de kant van de wijnbouw- en de landbouwsector ten aanzien van de vermelding van de lijst van ingrediënten voor wijn en andere alcoholhoudende dranken.

ISSN 0254-1513

COM(91) 536 def.

DOCUMENTEN

NL

10

Catalogusnummer : CB-CO-91-589-NL-C

ISBN 92-77-78848-8

Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg